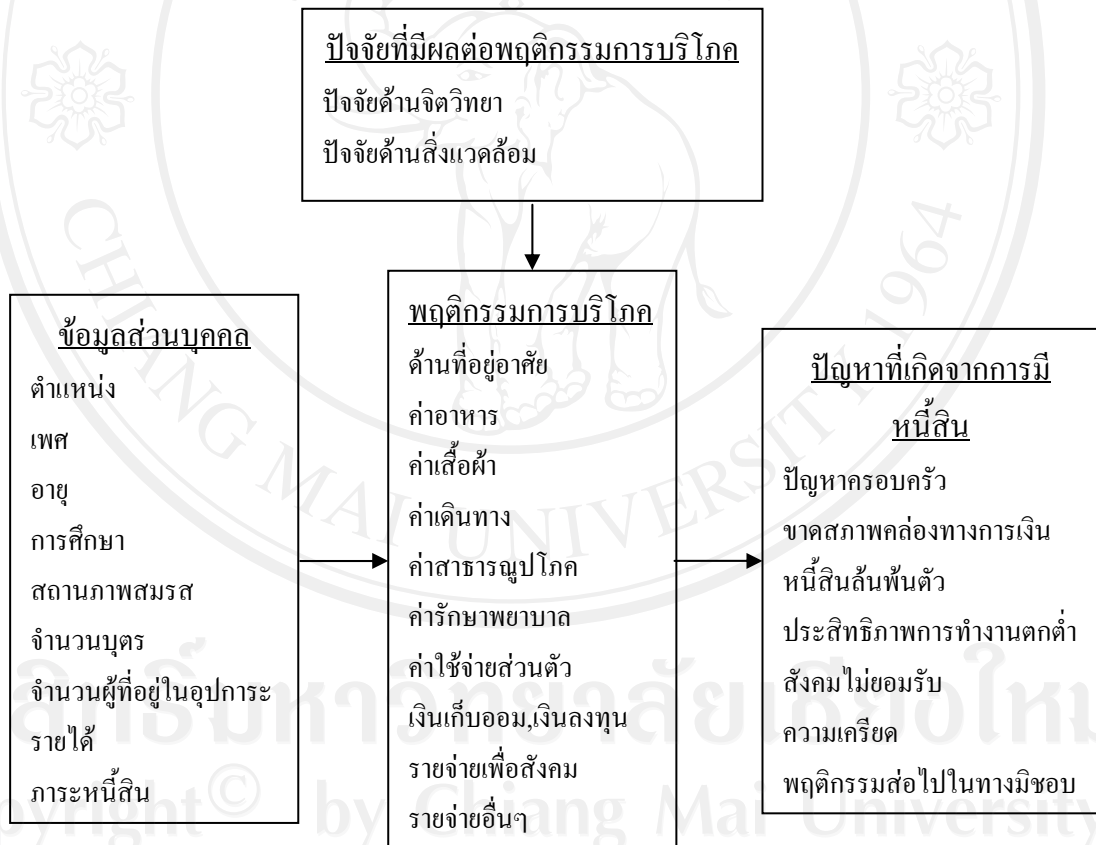


บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภครูที่มีหนี้สินในจังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้จำแนกการศึกษาออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการบริโภค ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค และปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สิน ตามกรอบแนวคิดดังนี้



3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดพะเยา และพนักงานเทศบาลที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา ที่เป็นหนึ่งกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา จำกัด ปีการศึกษา 2551 จำนวน 4,208 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรของยามานะ(Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 5%

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดตัวอย่าง

แทนค่า

$$n = \frac{4208}{1 + 4208(0.05)^2}$$

$$n = 366$$

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จำนวน 366 คน จากประชากรครูในจังหวัดพะเยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 อำเภอ อำเภอละ 5 สังกัด นำมากำหนดขนาดตัวอย่างให้กับแต่ละสังกัดของแต่ละอำเภอโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสูตร

$$n_i = \frac{N_i \cdot n}{N}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากรครูทั้งจังหวัด

n = ขนาดตัวอย่างทั้งหมด

N_i = ขนาดของประชากรครูในแต่ละสังกัด

n_i = ขนาดตัวอย่างในแต่ละสังกัด

จะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละสังกัด ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างของประชากรครูในจังหวัดพะเยา จำแนกตามสังกัดของแต่ละอำเภอ

อำเภอ	เทศบาล		สพฐ.		กรมสามัญ		กรมอาชีว		ศูนย์ ก.ศน.	
	N_i	n_i	N_i	n_i	N_i	n_i	N_i	n_i	N_i	n_i
เมือง	153	13	588	51	209	18	143	12	40	3
ภูพานยาว	-	-	133	12	78	7	-	-	-	-
แม่ใจ	-	-	227	20	64	6	-	-	-	-
ดอกคำใต้	-	-	387	34	144	13	7	-	-	-
จุน	-	-	317	28	120	11	-	-	-	-
ปง	-	-	424	37	77	7	-	-	-	-
เชียงคำ	-	-	440	38	168	15	26	2	-	-
กุซาง	-	-	211	18	55	5	-	-	-	-
เชียงม่วน	-	-	157	13	30	3	-	-	-	-

การสุ่มตัวอย่างในแต่ละสังกัดของแต่ละอำเภอใช้วิธีแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน โดยส่วนที่หนึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ และส่วนที่สองเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จะใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในด้าน ตำแหน่ง เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร รายได้ หนี้สิน และสินทรัพย์
- พฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มตัวอย่างและครอบครัว เป็นข้อมูลการบริโภคเชิงปริมาณในรูปของค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า การเดินทาง สาธารณูปโภค การรักษาพยาบาล การสันทนการ การออมหรือการลงทุน รายจ่ายเพื่อสังคม รายจ่ายอื่นๆ
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่จะทำการศึกษได้แก่

1) ปัจจัยด้านจิตวิทยา จำแนกเป็น

- 1.1) การจูงใจ
- 1.2) การรับรู้ในคุณสมบัติของสินค้าหรือบริการ
- 1.3) การเรียนรู้
- 1.4) ความเชื่อ
- 1.5) ทศนคติ

2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็น

- 2.1) วัฒนธรรมการบริโภค
- 2.2) ครอบครัว
- 2.3) ชนชั้นทางสังคม

- ปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สิน ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ปัญหาหนี้สินล้นพ้นตัว ปัญหาประสิทธิภาพการทำงานตกต่ำ ปัญหาสังคมไม่ยอมรับ ปัญหาความเครียด ปัญหาพฤติกรรมส่อไปในทางมิชอบ และปัญหาอื่นๆ

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านหนี้สินครู จากเอกสาร และรายงานต่างๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4 กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา จำกัด เป็นต้น

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

2) พฤติกรรมการบริโภค สามารถจำแนกการวิเคราะห์ออกได้เป็น 3 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่

2.1) พฤติกรรมการบริโภคในด้านต่างๆ โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2.2) พฤติกรรมการบริโภคต่อรายได้ โดยการหาค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (Average Propensity to Consume : APC) และ ค่าของความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) จากสมการการบริโภค ซึ่งมีรูปแบบสมการดังนี้

$$C = a + bY$$

โดย C = การบริโภคของครัวที่มีหนี้สิน (บาท/เดือน)

Y = รายได้รวมของครัวที่มีหนี้สิน (บาท/เดือน)

a, b = ค่าคงที่

จากสมการการบริโภคดังกล่าว จะสามารถคำนวณหาค่า APC และ MPC ของครัวที่มีหนี้สิน ได้โดย

$$APC = \frac{C}{Y} = \frac{a}{Y} + b$$

$$MPC = \frac{\Delta C}{\Delta Y} = b$$

2.3) การจัดสรรรายได้เพื่อการใช้จ่ายในครอบครัว เป็นการวิเคราะห์การใช้จ่ายของครัวที่มีหนี้สิน ว่ามีการใช้จ่ายในแต่ละด้านเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ และค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับแนวทางในการจัดสรรรายได้ตามชุดเสริมสร้างค่านิยมเรื่องความประหยัดและการมีวินัยทางการเงินของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค ได้มาจากแบบสอบถามซึ่งมีคำตอบเพียง 2 คำ คือ “ใช่” กับ “ไม่ใช่” โดยตัวเลือกที่ตอบว่า “ใช่” ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ส่วนตัวเลือกที่ตอบว่า “ไม่ใช่” จะไม่ได้คะแนน หรือเท่ากับ 0

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายระดับคะแนน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง สามารถแทนค่าแต่ละระดับ ได้ดังนี้

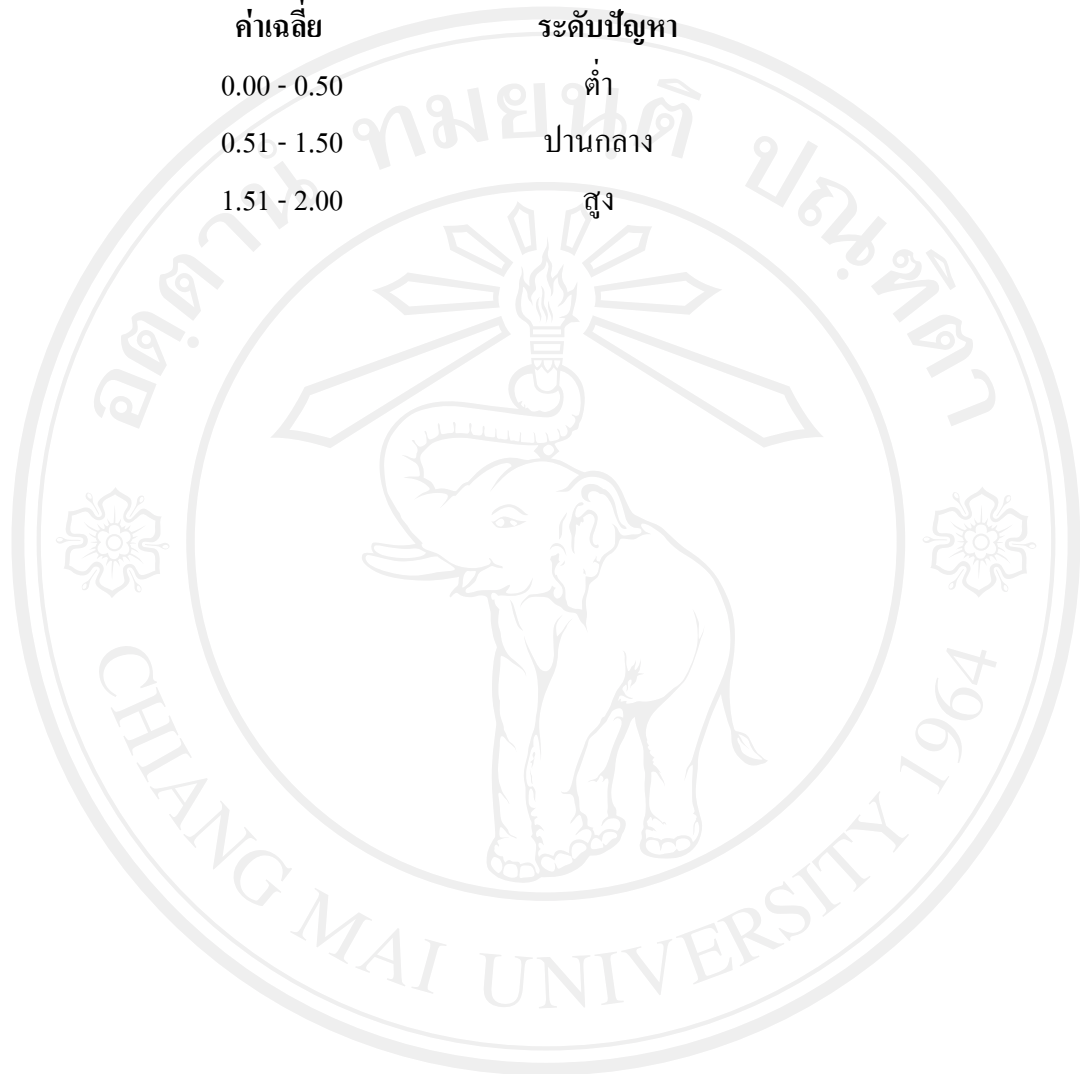
ค่าเฉลี่ย	ระดับผลกระทบ
0.00 - 0.33	ต่ำ
0.34 - 0.66	ปานกลาง
0.67 - 1.00	สูง

4) ปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สิน จะเป็นการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ว่าจากการที่มีหนี้สิน จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆมากน้อยเพียงใด ซึ่งกำหนดคะแนนของแต่ละปัญหา ดังนี้

มีปัญหามาก	คะแนนเท่ากับ 2
มีปัญหาน้อย	คะแนนเท่ากับ 1
ไม่มีปัญหา	คะแนนเท่ากับ 0

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายระดับคะแนน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง สามารถแทนค่าแต่ละระดับ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
0.00 - 0.50	ต่ำ
0.51 - 1.50	ปานกลาง
1.51 - 2.00	สูง



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved